

VARIAȚIA DIURNĂ A VITEZEI VÎNTULUI ÎN ZONA CENTRALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Ana AZAROV, Ion SOBOR, Andrei CHICIUC

Universitatea Tehnică a Moldovei

Rezumat: Republica Moldova în totalitate este dependentă de sursele energetice de import, fapt care obligă de a găsi sursele posibile care ne-ar asigura un viitor independent energetic. Strategia în domeniul energetic arată că deja în 2010 mai mult de 6% din sursele energetice erau folosite din sursele regenerabile de energie. A fost impletate mai multe proiecte pentru efectuarea măsurărilor și evaluarea resurselor eoliene. Una din zonele cercetate a fost zona centrală a țării. În urma măsurărilor s-a făcut analiză asupra variației diurne a vitezei medii a vântului pentru o perioadă de 12 luni. Rezultatele obținute oferă informație despre caracterul vitezei vântului pe întregul an și pe anotimp.

Reprezentările grafice ale variației diurne a vântului sunt prezentate în articol.

Cuvinte cheie: energie eoliană, variație diurnă, viteza vântului, zona centrală.

1. Introducere

Energia este factorul dominant ce determină bunăstarea țării și a omului, ce influențează asupra nivelului de dezvoltare a tuturor segmentelor de activitate ale societății. Energia este forța motrică în avansarea țării și a dezvoltării ei economice pe termen lung.

În primul semestru al anului curent, consumul de energie electrică în republică a crescut, față de aceeași perioadă a anului trecut, cu 14,39 mil. kWh sau cu 0,9% și a constituit 1 mld. 637,3 mil. kWh, arată date ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE) privind evoluțiile pe acest segment al pieței [1].

2. Prognozele pentru sistemului energetic din RM.

Sistemul electroenergetic este o structură foarte inertă. Pe teritoriul Republicii Moldova sunt disponibile sursele de energie regenerabilă: biomasa, energie hidroenergetică, energie solară și eoliană, sursele cu potențial termic redus, inclusiv energie geotermică [2].

Prognozele pentru consumul energiei electrice și rata folosirii surselor regenerabile de energie pînă în anul 2020 sunt prezentate în tabelul 1.

Tabelul 1.

Indicii	Unitatea de măsură	2005	2010	2015	2020
Consum de energie electrică pe cap de locuitor	kWh/cap.loc	1062	1246	1343	1464
Surse regenerabile de energie	mln. tcc	0,1	0,3	0,45	0,7
Creștere, %		0	200,0	50,0	55,5

3. Particularitățile vântului în Republica Moldova.

Iarna predomină vînturile sud-estice și cele sudice, uneori se înregistrează vînturi nordice și nord-vestice. În perioada caldă a anului, vînturile sud-estice și cele sudice sunt destul de frecvente [5].

În zona centrală predomină vînturile slabe (în medie 2,5-4,5m/s) uneori bat și vînturile moderate (6-10 m/s). Vînturile puternice (15m/s) sunt proprii sezonului de primăvară (martie-aprilie) media anuală a numărului de zile cu vînturi puternice variază între 6 și 50. Mișcarea vîntului într-un interval de 24 ore este mai pronunțată în lunile calde. Viteza maximă se înregistrează în orele de amiază, cea minimă în orele de seară și de noapte.

Amplitudinea variației zilnice a vitezei este mai mare vara decât iarna și mai mare pe timp senin decât pe timp noros. Variația anuală a vitezei vântului depinde de particularitățile climei și de condițiile locale.

4. Importanța evaluării variației diurne a vântului:

- Variația diurnă permite prognozarea vitezei vântului pentru următoarele 24 de ore.
- Caracteristica variației diurne a vitezei vântului permite compararea acesteia cu curba de sarcină diurnă.
- Din experiența țărilor cu potențial energetic eolian dezvoltat demonstrează că dispersia teritorială a parcurilor eoliene determină micșorarea rezervei de putere pentru balansarea sistemului energetic (cocsumul de energie /producerea energiei).

5. Sistemul de măsurare pentru evaluarea potențialului eolian.

Studiul asupra evaluării potențialului eolian s-a efectuat în zona centrală a Republicii Moldova (Podișul Moldovei centrale) care include următoarele raioane :Ungheni, Călărași, Strășeni, Nisporeni, Hîncești, Criuleni, Ialoveni, Anenii noi.

- Elaborarea planului de măsurare;
- Stabilirea parametrilor de măsurare;
- Tipul echipamentului , calitatea și costul;
- Numărul de locații a stațiilor de monitorizare;
- Minimum de erori admisibile în timpul măsurărilor și recuperarea datelor;
- Formatul de înregistrarea a datelor;
- Prelucrarea datelor;
- Controlul calității al măsurărilor;
- Formatul de prezentarea a rezultatelor.

5.1. Componentele echipamentului de măsurare.

Echipamentul folosit în cadrul proiectului, început în 2010 pentru evaluarea resurselor eoliene în Republica Moldova, s-a folosit echipament procurat de la compania americană *NRG Systems*, ce oferă instrumentație care se folosește în programul de măsurări.

5.2. Componentele sistemului de măsurare care a fost instalat include:

- NRG SymphoniePLUS Logger cu o cartelă de memorie MMC (vezi figura 1);
- cartelă de memorie MMC de 15 MB;
- NRG #40C Anemometru, calibrat, cu brațe;
- NRG #40H Anemometru, ce efect Hall;
- NRG #200P Giruetă, cu braț;
- NRG #110S Sensorul de Temperatură [4];
- Turnul cu zăbrele.

Figura 1. NRG SymphoniePLUS Logger.

O vedere generală a turnului cu întreg echipamentul instalat este prezentată mai jos (vezi figura 2).

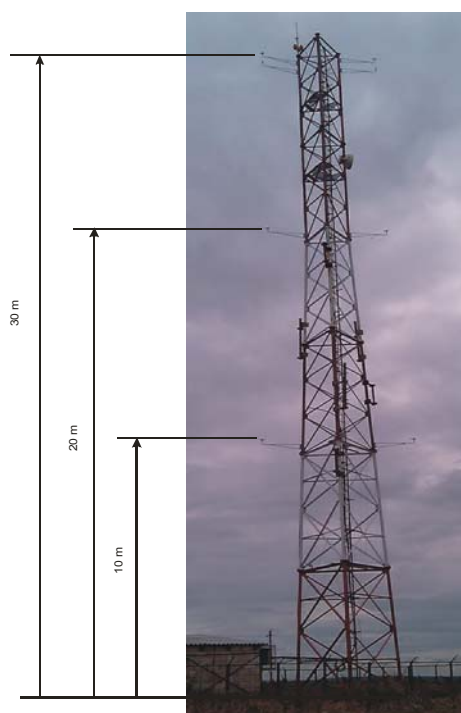

Figura 2. Vedere generală a turnului.

5.3. Algoritm de prelucrare a datelor colectate.

Variația diurnă a vitezei vântului s-a determinat în baza măsurărilor efectuate pe perioada de 12 luni la înălțimea de 30 m deasupra solului. Prezentarea succintă a algoritmului folosit:

1. Fișierul cu date brute este prelucrat și transformat în fișier EXCEL. Aici sunt selectate coloanele de lucru: coloana – ora și dată, coloană - viteza vântului pentru fiecare din cele 3 înălțimi: 30 m, 20 m, 10 m.
2. Datele sunt afișate din 10 în 10 min începând cu ora 00:00. Se calculează viteza medie a vântului din 10 în 10 minute pentru toate zilele lunii (exemplu: viteza medie a vântului la 00:10 pentru toate zilele lunii - se adună toate vitezele pentru ora 00:10 de la data de 1-31 și se împart la 31, și obținem viteza medie a vântului pentru ora 00:10);
3. S-a făcut media pe ora (viteza medie a vântului pentru ora 1:00 pentru luna întreaga - am adunat viteze calculate în punctul 1, dar pentru fiecare oră, adică se adună toate valorile vitezelor de la 00:00 pînă la 00:50 și se împart la 6, astfel am obținut viteza medie a vântului la ora 00:00 pentru o luna);
4. Viteza calculată în punctul 2 este inclusă în tabelul pentru anul întreg (ca viteza medie a vântului la ora 00:00 în luna, spre exemplu, august);
5. Punctele 1-3 se repetă pentru fiecare lună astfel completându-se tabelul de rezultate pentru valorile variației diurne ale vântului. În baza tabelului se calculează viteza medie a vântului pentru fiecare oră (00:00, ... , 23:00) pentru toate 12 luni și se construiește graficul variației diurne a vitezei vântului.

6. Prezentarea rezultatelor pentru variațiile diurne ale vitezei medii a vântului în zona Centrală a RM.

În urma elaborării tabelului cu rezultatele finale a vitezelor medii ale vântului, sunt construite graficele care prezintă variația diurnă a vitezei vântului la 30 m pentru zona centrală a RM (figura 2,3).

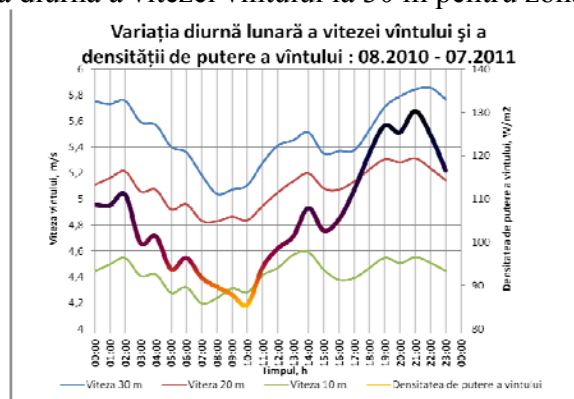
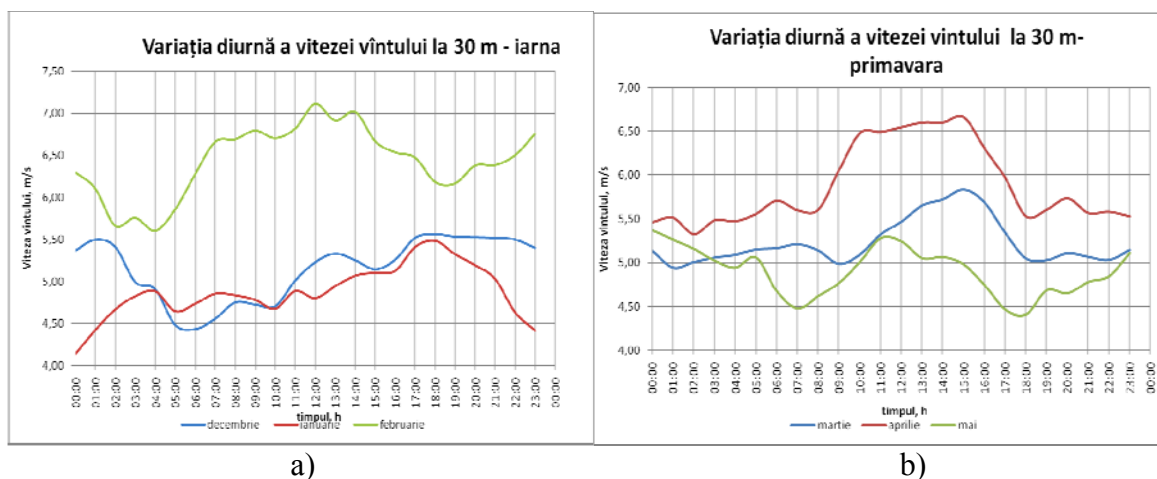

Figura 2. Variația diurnă lunară a vitezei vântului și a densității de putere a vântului.

a)

b)

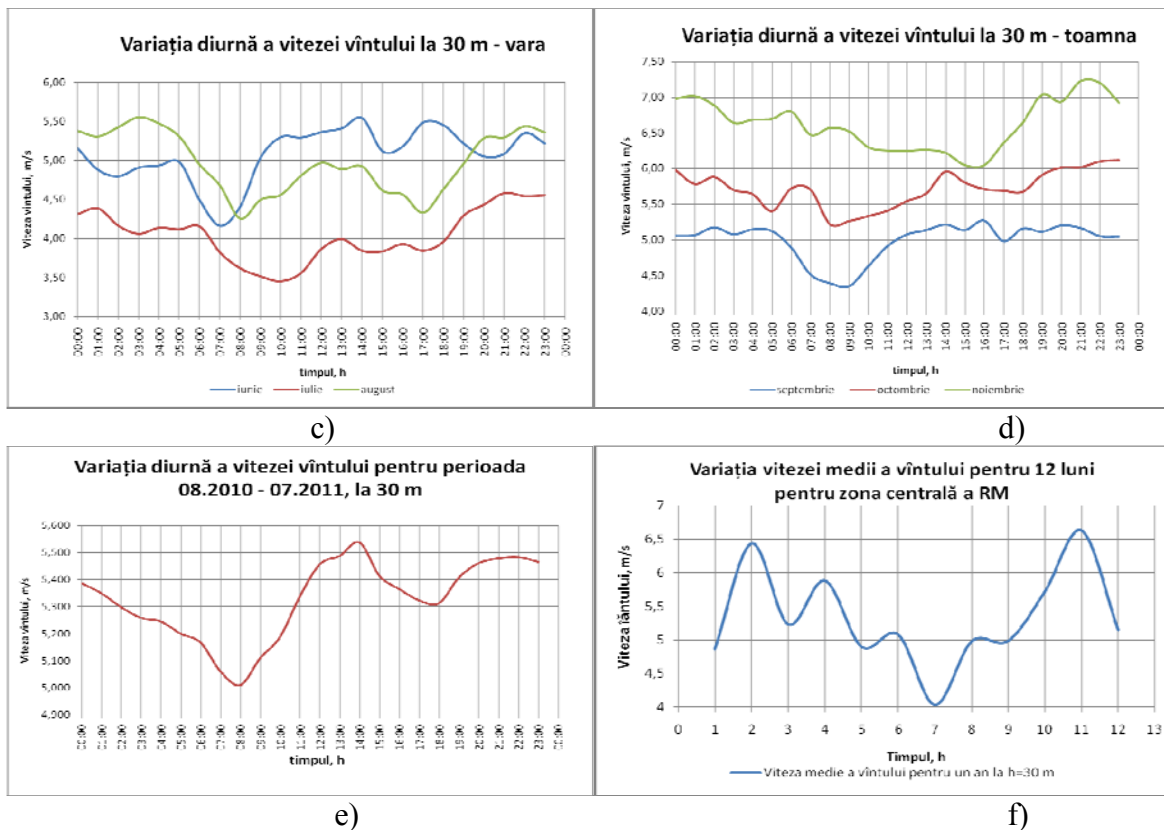

Figura 3. Variația diurnă lunară și anuală a vitezei vântului și a densității de putere a vântului: a – iarna; b – primăvara; c – vara; d – toamna; e – pentru 12 luni; f – variația medie anuală a vitezei vântului.

Concluzii:

În urma studiului au fost prezentate variațiile diurne ale vitezei vântului pentru o perioadă de 12 luni și pe anotimpuri la înălțimea 30 m. Analizînd diagramele pot afirma:

1. Viteza minimă a vântului timp de 24 h se remarcă între orele 6.00-8.00, iar cea maximă – 14.00 – 17.00.
2. Viteza maximală a vântului este remarcată în luna noiembrie al anului 2010 de 6.64 m/s, iar cea mai mică – în luna iulie 2011 de 4.03 m/s.
3. În cele 4 anotimpuri ale anului vitezele medii ale vântului nu diferă mult după valori, viteza medie cea mai ridicată se înregistrează toamna de 5.78 m/s.

Un dezavantaj pentru energia eoliană este că e destul de costisitoare, că nu poate fi folosită pentru locațiile cu vânturi slabe etc.

Este îmbucurător faptul că deja la nivel național guvernul a inițiat un program de eficiență în energetică care propune ca pînă în 2020 să se folosească 20 % din consumul total de energie, din energii regenerabile.

Bibliografie:

1. *Strategia energetică a republicii moldova pe termen lung, aliniată la obiectivele energetice ale uniunii europene* <http://www.scribd.com/doc/45762144/m71-2-35>;
2. AWS Scientific, Inc., *WIND RESOURCES ASSESSMENT HANDBOOK*, National Renewable Energy Laboratory, New York, April 1997;
3. Povară, R. *Metrologie Generală*, editura România de Măine, București, 2006;
4. <http://www.nrgsystems.com/AllProducts/SensorsandTurbineControl.aspx> ;
5. *Clima și resursele agroclimatice în zona centrală a Republicii Moldova*, <http://ro.wikipedia.org/wiki/Raionul_Nisporeni>;